2025/2143

24.10.2025.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/2143

od 23. listopada 2025.

o izmjeni Uredbe (EU) 2015/340 u pogledu uvođenja osposobljavanja i ocjenjivanja te virtualnog osposobljavanja kontrolora zračnog prometa na temelju kompetencija

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ([1]), a posebno njezin članak 50. stavak 1. točke (b) i (c) i članak 53. stavak 1.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EU) 2015/340 ([2]) utvrđuju se tehnički zahtjevi i administrativni postupci koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa.

(2) Ograničena fleksibilnost i dostupnost resursa kontrolora zračnog prometa u Uniji ograničavaju kapacitet europskog sustava upravljanja zračnim prometom („ATM”). Stoga su potrebne prilagodbe regulatornog okvira koji se odnosi na licenciranje i kvalifikaciju kontrolora zračnog prometa.

(3) Kako bi se bolje zadovoljile potrebe pružatelja usluga u zračnoj plovidbi za kvalificiranim i dostupnim osobljem, trebalo bi dodatno pojednostavniti potrebnu razinu stručnosti utvrđenu u Uredbi (EU) 2015/340 i osigurati da se primijenjenom metodologijom i nastavnim programima osposobljavanja postižu ujednačeni rezultati i time pozitivno doprinosi operativnim potrebama.

(4) Da bi se pojednostavnili rezultati osposobljavanja, regulatorni okvir za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa u Uniji trebalo bi poboljšati utvrđivanjem neophodnih izvedbenih standarda uz primjenu načela osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija („CBTA”), što je i preferirani pristup Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) sveukupnom licenciranju zrakoplovnog osoblja.

(5) Za CBTA metodologiju trebalo bi utvrditi izvedbene standarde kojih se trebaju pridržavati instruktori i ocjenjivači, primjenom tih CBTA načela, radi bolje primjene te metodologije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa.

(6) Iskustvo stečeno tijekom pandemije bolesti COVID-19 pokazuje da bi virtualizacija osposobljavanja kontrolora zračnog prometa mogla biti korisna. U virtualnom okruženju geografska udaljenost između studenata, instruktora i ocjenjivača ne bi trebala biti prepreka osposobljavanju kontrolora zračnog prometa.

(7) Kako bi se pružateljima operativnih usluga u zračnom prometu i organizacijama za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa omogućilo da prilagode svoje sheme stručnosti za lokaciju i svoje tečajeve i planove osposobljavanja, datum početka primjene ove Uredbe trebalo bi odgoditi.

([1]) SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Uredba Komisije (EU) 2015/340 od 20. veljače 2015. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 923/2012 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 805/2011 (SL L 63, 6.3.2015., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/340/oj).

(8) Kako bi se izbjegli prekidi u procesu osposobljavanja, certifikate o završetku određenih tečajeva koji su započeli prije datuma početka primjene ove Uredbe trebalo bi prihvatiti za potrebe izdavanja, produljenja ili obnavljanja relevantnih dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlasti, pod uvjetom da su osposobljavanje i ocjenjivanje završeni do 30. lipnja 2029.

(9) Uredbu (EU) 2015/340 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem odbora iz članka 127. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2015/340 mijenja se kako slijedi:

1. članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Uz definicije iz Uredbe (EU) 2018/1139 primjenjuju se i sljedeće definicije:";

(b) umeće se točka 2.a:

„2.a ‚prilagođeni model kompetencija' znači skupina kompetencija s pripadajućim opisom i izvedbenim kriterijima, prilagođena na temelju okvira kompetencija Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) koji organizacijama služi za razvoj osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija za određenu ulogu;";

(c) točke 6. i 7. zamjenjuju se sljedećim:

„6. ‚ocjenjivanje' znači procjena postiže li osoba zahtijevanu razinu izvedbe u određenim uvjetima na temelju dokaza prikupljenih promatranjem ponašanja te osobe;

7. ‚posebna ovlast ocjenjivača' znači odobrenje upisano u dozvoli i sastavni dio dozvole kojim se navodi stručnost imatelja dozvole za ocjenjivanje praktičnih vještina studenta za potrebe izdavanja dozvole, ovlaštenja ili posebnih ovlasti i njihova produljenja ili obnavljanja;";

(d) točka 7.b zamjenjuje se sljedećim:

„‚izvještaj o nacionalnoj konverziji' znači izvještaj na temelju kojeg nadležno tijelo kojem je podnesen zahtjev za izdavanje dozvole studenta kontrolora zračnog prometa može priznati prethodno osposobljavanje kontrolora vojnog zračnog prometa;";

(e) umeću se točke od 7.c do 7.f:

„7.c ‚kompetencija' znači dimenzija ljudske izvedbe koja služi za pouzdano predviđanje uspješnih rezultata na radnom mjestu i koja se očituje i promatra kroz ponašanje kojim se mobiliziraju relevantna znanja, vještine i stavovi za izvršavanje aktivnosti ili zadaća pod određenim uvjetima;

7.d ‚osposobljavanje i ocjenjivanje na temelju kompetencija' znači programi osposobljavanja i ocjenjivanja koje karakteriziraju usmjerenost na izvedbu, naglasak na izvedbenim standardima i njihovo mjerenje te razvoj osposobljavanja i ocjenjivanja u skladu s utvrđenim izvedbenim standardima;

7.e ‚standard kompetencije' znači razina izvedbe koja je definirana kao prihvatljiva za dokazivanje stjecanja određene kompetencije;

7.f ‚uvjeti' znači sve što u kontekstu osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija (CBTA) može kvalificirati posebno okruženje u kojem će se dokazivati izvedba;";

(f) umeće se točka 14.b:

„14.b ‚vidljivo ponašanje' znači pojedinačno ponašanje povezano s određenom ulogom koje se može promatrati i koje se može ili ne može mjeriti;";

(g) točka 15. zamjenjuje se sljedećim:

„15. ‚poduka u osposobljavanju na radnom mjestu' znači faza osposobljavanja na lokaciji tijekom koje se prethodno stečene kompetencije povezane s radnim mjestom integriraju u praksi pod nadzorom kvalificiranog instruktora osposobljavanja na radnom mjestu u stvarnoj prometnoj situaciji;";

(h) točka 18. zamjenjuje se sljedećim:

„18. ‚izvedbeni kriteriji' znači kriteriji koji obuhvaćaju vidljivo ponašanje i jedan ili više uvjeta i standarda kompetencije i koji služe za procjenu jesu li dokazane zahtijevane razine izvedbe za određenu kompetenciju;";

(i) umeće se točka 21.a:

„21.a ‚učenje na daljinu' znači situacije osposobljavanja u kojima su instruktori i studenti fizički odvojeni i komuniciraju sinkrono ili asinkrono te u kojima se informacije obično prenose tehnološkim sredstvima;";

(j) točke 22. i 23. zamjenjuju se sljedećim:

„22. ‚obnavljanje' znači upravni akt proveden nakon isteka posebne ovlasti ili certifikata kako bi se privilegiji posebne ovlasti ili certifikat obnovili za daljnje određeno razdoblje pod uvjetom da su ispunjeni određeni zahtjevi;

23. ‚produljenje' znači upravni akt proveden unutar razdoblja valjanosti posebne ovlasti ili certifikata kojim se imatelju dopušta korištenje privilegija posebne ovlasti ili certifikata tijekom daljnjeg određenog razdoblja pod uvjetom da su ispunjeni određeni zahtjevi;";

(k) dodaje se točka 32.:

„32. ‚virtualna učionica' znači virtualno okruženje prilagođeno procesu učenja na daljinu za koje nije potrebna fizička lokacija, u kojoj se odvija sinkrono učenje;";

2. u članku 6. stavku 2. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za potrebe Priloga III. i za nadzor zahtjeva iz Priloga I. u pogledu pružatelja operativnih usluga u zračnom prometu, nadležno tijelo je:";

3. Prilog I. (dio ATCO) mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi;

4. Prilog II. (dio ATCO.AR) mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Uredbi;

5. Prilog III. (dio ATCO.OR) mijenja se u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi.

Članak 2.

Prijelazne odredbe

Certifikati o završetku osposobljavanja iz odjeljka 2. poddijela D Priloga I. (dio ATCO) Uredbi (EU) 2015/340 koje je počelo prije 1. siječnja 2029. prihvaćaju se za potrebe izdavanja, produljenja ili obnavljanja odgovarajućih dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlasti u skladu s Uredbom (EU) 2015/340 kako je izmijenjena ovom Uredbom, pod uvjetom da su osposobljavanje i ocjenjivanje završeni do 30. lipnja 2029.

Članak 3.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2029.

Međutim, sljedeće odredbe primjenjuju se od 13. svibnja 2026.:

(a) članak 1. stavak 1. točke (d), (i) i (k);

(b) točka 2. podtočka (e) Priloga I. ovoj Uredbi, u mjeri u kojoj se odnosi na stavak ATCO.B.025 točku (a) podtočke 1. i 3. Priloga I. (dio ATCO) Uredbi (EU) 2015/340;

(c) stavak ATCO.C.005 Priloga I. (dio ATCO) Uredbi (EU) 2015/340;

(d) točka 2. Priloga III.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. listopada 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

Prilog I. (dio ATCO) Uredbi (EU) 2015/340 mijenja se kako slijedi:

1. u poddijelu A stavku ATCO.A.015. točke od (c) do (f) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) Imatelji dozvola ne smiju koristiti privilegije svojih dozvola ako sumnjaju u svoju sposobnost za sigurno korištenje privilegija dozvole pa u takvim slučajevima odmah obavještavaju odgovarajućeg pružatelja operativnih usluga u zračnom prometu o svojoj privremenoj nesposobnosti za korištenje privilegija svoje dozvole.

(d) Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu mogu proglasiti privremenu nesposobnost imatelja dozvole ako se pojavi bilo kakva sumnja u sposobnost imatelja dozvole za sigurno korištenje privilegija dozvole.

(e) Pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu razvijaju i uspostavljaju objektivne, transparentne i nediskriminirajuće postupke koji imateljima dozvola iz točke (c) omogućuju da proglase svoju privremenu nesposobnost i o tome obavijeste nadležno tijelo.

(f) Postupci iz točke (e) uključeni su u shemu stručnosti za lokaciju u skladu sa stavkom ATCO.B.025 točkom (a) podtočkom 14.”;

2. poddio B mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku ATCO.B.001 točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Kandidati za izdavanje dozvole studenta kontrolora zračnog prometa moraju ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:

1. imaju najmanje 18 godina;

2. u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva završili su inicijalno osposobljavanje u organizaciji za osposobljavanje koja ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu III. (dio ATCO.OR) relevantne za ovlaštenje i, ako je primjenjivo, za posebnu ovlast ovlaštenja, uspješno prošli odgovarajuće ispite i ocjenjivanja i dokazali zahtijevanu stručnost kako je utvrđeno u dijelu ATCO, poddijelu D, odjeljku 2.;

3. imaju valjan certifikat o zdravstvenoj sposobnosti;

4. dokazali su odgovarajuću razinu jezične sposobnosti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u stavku ATCO.B.030.”;

(b) u stavku ATCO.B.005 točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Kandidati za prvo izdavanje dozvole kontrolora zračnog prometa moraju ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:

1. imaju dozvolu studenta kontrolora zračnog prometa;

2. završili su tečaj za posebnu ovlast za lokaciju, uspješno proći odgovarajuće ispite i ocjenjivanja i dokazati potrebnu stručnost u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu ATCO, poddijelu D, odjeljku 3.;

3. imaju valjan certifikat o zdravstvenoj sposobnosti;

4. dokazali su odgovarajuću razinu jezične sposobnosti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u stavku ATCO.B.030.”;

(c) u stavku ATCO.B.010 točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Imatelj ovlaštenja koji je prekinuo korištenje privilegija povezanih s tim ovlaštenjem tijekom četiri ili više prethodnih uzastopnih godina može započeti osposobljavanje na radnom mjestu za to ovlaštenje samo:

1. ako je organizacija za osposobljavanje koja ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu III. (dio ATCO.OR) i koja je certificirana za pružanje osposobljavanja relevantnog za to ovlaštenje provela procjenu prethodne stručnosti o tome ispunjava li imatelj ovlaštenja i dalje uvjete tog ovlaštenja, i

2. nakon ispunjavanja svih zahtjeva u pogledu osposobljavanja koji proizlaze iz ocjenjivanja iz točke (b) podtočke 1.”;

(d) stavak ATCO.B.020 mijenja se kako slijedi:

i. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Kandidati za posebnu ovlast za lokaciju moraju uspješno završiti tečaj za posebnu ovlast za lokaciju, uspješno proći odgovarajuće ispite i ocjenjivanja i dokazati zahtijevanu stručnost u skladu sa zahtjevima utvrđenima u dijelu ATCO, poddijelu D, odjeljku 3.”;

ii. u točki (i) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„(i) Posebne ovlasti za lokaciju produljuju se ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:”;

iii. točka (j) zamjenjuje se sljedećim:

„(j) Ako je posebna ovlast za lokaciju produljena u tromjesečnom razdoblju neposredno prije datuma njezina isteka, novo razdoblje valjanosti računa se od tog datuma.”;

(e) stavak ATCO.B.025 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.B.025 Shema stručnosti za lokaciju**

(a) Shemu ili sheme stručnosti za lokaciju utvrđuje pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu, a odobrava ih nadležno tijelo. Shema stručnosti za lokaciju mora sadržavati barem sljedeće elemente:

1. popis posebnih ovlasti za lokaciju i njihove valjanosti u skladu sa stavkom ATCO.B.020 točkom (g);

2. najduže kontinuirano razdoblje za vrijeme valjanosti posebne ovlasti za lokaciju tijekom kojega nije bilo korištenja njezinih privilegija. To razdoblje ne smije biti dulje od 90 kalendarskih dana;

3. za potrebe održavanja stručnosti, minimalan broj sati korištenja privilegija posebne ovlasti za lokaciju ili, u slučaju posebnih ovlasti SRA i PAR, minimalan broj prilaza za prethodno razdoblje, koje ne smije biti dulje od 12 mjeseci. Instruktorima osposobljavanja na radnom mjestu koji koriste privilegije posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu vrijeme provedeno u podučavanju priznaje se do najviše 50 % sati potrebnih za produljenje posebne ovlasti za lokaciju;

4. postupci za slučajeve kad imatelj dozvole ne ispunjava zahtjeve utvrđene u točki (a) podtočkama 2. i 3.;

5. postupci za ocjenjivanje stručnosti, uključujući utvrđene izvedbene kriterije;

6. postupci za ispitivanje teorijskog znanja i razumijevanja nužnog za korištenje privilegija ovlaštenja i posebnih ovlasti;

7. postupci za utvrđivanje sadržaja i metoda za kontinuirano osposobljavanje;

8. minimalno trajanje i učestalost osposobljavanja za obnovu znanja;

9. postupci za ispitivanje teorijskog znanja ili ocjenjivanje praktičnih vještina koje su dodatno utvrđene ili proširene tijekom osposobljavanja za obnovu znanja u skladu sa stavkom ATCO.D.080 točkom (d);

10. postupci za ispitivanje teorijskog znanja i ocjenjivanje praktičnih vještina stečenih tijekom osposobljavanja za konverziju u skladu sa stavkom ATCO.D.085;

11. postupci u slučaju neuspjeha na ispitivanju ili ocjenjivanju, uključujući žalbene postupke;

12. kvalifikacije, uloge i odgovornosti osoblja za osposobljavanje;

13. postupak kojim se osigurava da su instruktori za praktično osposobljavanje vježbali kompetencije podučavanja u postupcima za pružanje osposobljavanja u skladu sa stavkom ATCO.C.010 točkom (b) podtočkom 3. i stavkom ATCO.C.030 točkom (d) podtočkom 3.;

14. postupci za proglašavanje slučajeva privremene nesposobnosti za korištenje privilegija dozvole i za upravljanje nastalim situacijama, kao i za obavješćivanje nadležnog tijela u skladu sa stavkom ATCO.A.015 točkom (e);

15. utvrđivanje zapisa za čuvanje koji se posebno odnose na kontinuirano osposobljavanje i ocjenjivanja te svih drugih zapisa povezanih s navedenim postupcima;

16. postupak i razlozi za pregled i izmjenu sheme stručnosti za lokaciju te njezino dostavljanje nadležnom tijelu. Pregled sheme stručnosti za lokaciju provodi se najmanje svake tri godine.

(b) Radi ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u točki (a) podtočki 3., pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu čuvaju zapise o satima tijekom kojih svaki imatelj dozvole koristi privilegije svoje posebne ovlasti za lokaciju radeći u sektorima, skupinama sektora, uključujući radna mjesta, ili na radnim mjestima u nadležnoj kontroli zračnog prometa te na zahtjev dostavljaju te podatke nadležnim tijelima i imatelju dozvole.

(c) Pri uspostavljanju postupaka iz točke (a) podtočaka 4. i 14. pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu moraju se pobrinuti da se primjenjuju mehanizmi za jamčenje pravednog postupanja prema imateljima dozvole kad se valjanost njihovih posebnih ovlasti ne može produljiti.”;

(f) u stavku ATCO.B.030 točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) Neovisno o točki (c), pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu može zahtijevati napredniju razinu (petu razinu) na ljestvici za ocjenjivanje jezične sposobnosti iz Dodatka 1. Prilogu I. ako operativne okolnosti određenog ovlaštenja ili posebne ovlasti nalažu višu razinu jezične sposobnosti iz nužnih sigurnosnih razloga. Takav zahtjev mora biti nediskriminirajući, razmjeran i transparentan te ga pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu koji želi primjenjivati višu razinu jezične sposobnosti mora objektivno opravdati, a nadležno ga tijelo mora odobriti.”;

(g) u stavku ATCO.B.035 točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Posebne ovlasti jezične sposobnosti produljuju se nakon uspješnog završetka ispitivanja jezične sposobnosti provedenog u roku od tri mjeseca prije datuma njihova isteka. U takvim se slučajevima novo razdoblje valjanosti računa od datuma isteka.”;

(h) stavak ATCO.B.040 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.B.040 Ispitivanje jezične sposobnosti**

(a) Dokazivanje jezične sposobnosti provodi se metodom ispitivanja koju je odobrilo bilo koje nadležno tijelo. Ta metoda mora obuhvaćati:

1. postupak koji se koristi za ocjenjivanje;

2. kvalifikaciju osoba odgovornih za ispitivanje jezične sposobnosti;

3. žalbeni postupak.

(b) Tijela za ispitivanje jezične sposobnosti moraju ispunjavati zahtjeve koje je utvrdilo nadležno tijelo u skladu sa stavkom ATCO.AR.A.010.”;

(i) u stavku ATCO.B.045. uvodna rečenica točke (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Kako bi se održala zahtijevana razina jezične sposobnosti kontrolora zračnog prometa, pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu moraju omogućiti jezično osposobljavanje:”;

3. poddio C mijenja se kako slijedi:

(a) stavak ATCO.C.001 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.001 Instruktori za teorijsko osposobljavanje**

(a) Teorijsko osposobljavanje provode samo propisno kvalificirani instruktori.

(b) Instruktori za teorijsko osposobljavanje propisno su kvalificirani samo ako ispunjavaju oba sljedeća uvjeta:

1. imaju stručnu kvalifikaciju koja odgovara predmetu koji podučavaju ili su organizaciji za osposobljavanje dokazali da imaju odgovarajuće znanje i iskustvo;

2. organizaciji za osposobljavanje dokazali su u zadovoljavajućoj mjeri da imaju vještine podučavanja.”;

(ab) stavak ATCO.C.005 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.005 Instruktori za praktično osposobljavanje**

(a) Osoba provodi praktično osposobljavanje samo ako ima dozvolu kontrolora zračnog prometa s posebnom ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu (OJTI) ili posebna ovlast instruktora na uređaju za osposobljavanje (STDI).

(b) Neovisno o točki (a), osoba može biti ovlaštena za podučavanje na uređajima za osposobljavanje ako su ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:

1. osoba ima ili je imala nacionalnu dozvolu kontrolora vojnog zračnog prometa, koju je izdala država članica, s ovlaštenjem i, ako je primjenjivo, posebnom ovlasti ovlaštenja za koje je toj osobi odobreno podučavanje ili ocjenjivanje;

2. osoba je nadležnom tijelu iz članka 6. dokazala da je koristila privilegije nacionalne dozvole kontrolora vojnog zračnog prometa iz podtočke (b) podpodtočke 1., završila osposobljavanje i uspješno prošla ocjenjivanja kako se propisuje stavkom ATCO.C.035;

3. osoba je dokazala sukladnost s relevantnim zahtjevima iz Priloga I. (dio ATCO) u skladu s nacionalnim izvještajem o konverziji koji je sastavilo nadležno tijelo iz članka 8.a.

(c) Privilegiji iz podtočke (b) ograničeni su na podučavanje i ocjenjivanje u predmetima iz stavka ATCO.C.030 točke (a) podtočke 1. i koriste se u skladu sa stavkom ATCO.C.040 za organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa certificirane za pružanje inicijalnog osposobljavanja u skladu s ovom Uredbom.”;

(b) stavak ATCO.C.010 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.010 Privilegiji instruktora osposobljavanja na radnom mjestu (OJTI)**

(a) Imatelji posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu ovlašteni su provoditi praktično osposobljavanje i nadzor na operativnim radnim mjestima za koja imaju valjanu posebnu ovlast za lokaciju i na uređajima za osposobljavanje za koja imaju ovlaštenja.

(b) Imatelji posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu ovlašteni su provoditi i ocjenjivanja za osnovno osposobljavanje prije osposobljavanja na radnom mjestu, kontinuirano osposobljavanje i osposobljavanje za obnovu znanja instruktora za praktično osposobljavanje.

(c) Imatelji posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu smiju koristiti privilegije posebne ovlasti samo ako ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

1. privilegij ovlaštenja koje će podučavati koristili su najmanje dvije godine;

2. privilegij valjane posebne ovlasti za lokaciju na kojoj će podučavati koristili su najmanje šest mjeseci u neposrednom prethodnom razdoblju;

3. za praktično osposobljavanje vježbali su kompetencije podučavanja koristeći postupke kojima se pruža osposobljavanje u skladu sa stavkom ATCO.B.025 točkom (a) podtočkom 13.

(d) Na zahtjev organizacije za osposobljavanje nadležno tijelo može skratiti razdoblje od dvije godine iz točke (c) podtočke 1. na najmanje godinu dana.”;

(c) stavak ATCO.C.015 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.015 Zahtjev za izdavanje posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu**

Kandidati za izdavanje posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu moraju ispunjavati sve sljedeće uvjete:

(a) imaju dozvolu kontrolora zračnog prometa s valjanom posebnom ovlasti za lokaciju;

(b) koristili su privilegije dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine neposredno prije podnošenja zahtjeva. Na zahtjev organizacije za osposobljavanje nadležno tijelo može skratiti to razdoblje na najmanje godinu dana;

(c) tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje je prethodilo podnošenju zahtjeva uspješno su završili tečaj praktičnih kompetencija podučavanja, prošli odgovarajuće ocjenjivanje i dokazali zahtijevanu stručnost, kako je utvrđeno u dijelu ATCO poddijelu D odjeljku 5.”;

(d) stavak ATCO.C.020 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.020 Valjanost posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu**

(a) Posebna ovlast instruktora osposobljavanja na radnom mjestu valjana je tijekom razdoblja od tri godine.

(b) Posebna ovlast instruktora osposobljavanja na radnom mjestu može se produljiti nakon završenog tečaja za obnovu znanja o praktičnim kompetencijama podučavanja tijekom njezina razdoblja valjanosti, kao i odgovarajućeg ocjenjivanja, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz stavka ATCO.C.015 točke (a).

(c) Ako je posebna ovlast instruktora osposobljavanja na radnom mjestu istekla, može se obnoviti nakon uspješno završenog tečaja za obnovu znanja o praktičnim kompetencijama podučavanja unutar razdoblja od 12 mjeseci koje prethodi zahtjevu za obnavljanje, kao i odgovarajućeg ocjenjivanja, pod uvjetom da je ispunjen zahtjev iz stavka ATCO.C.015 točke (a).

(d) U slučaju prvog izdavanja i obnavljanja, razdoblje valjanosti posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu počinje najkasnije 30 dana od datuma uspješnog završetka ocjenjivanja.

(e) Ako nije ispunjen zahtjev iz stavka ATCO.C.015 točke (a), posebna ovlast instruktora osposobljavanja na radnom mjestu može se zamijeniti posebnom ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje pod uvjetom da je osigurana usklađenost sa zahtjevima iz stavka ATCO.C.040 točaka (b) i (c).”;

(e) u stavku ATCO.C.025 točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Ako nije moguće postići usklađenost sa zahtjevima predviđenim u stavku ATCO.C.010 točki (b) podtočki 2., nadležno tijelo može u skladu sa stavkom ATCO.B.020 točkom (c) dodijeliti privremeno odobrenje instruktora osposobljavanja na radnom mjestu na temelju sigurnosne analize koju predoči pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu.”;

(f) stavak ATCO.C.030 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.030 Privilegiji instruktora na uređaju za osposobljavanje (STDI)**

(a) Imatelji posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje ovlašteni su pružati praktično osposobljavanje na uređajima za osposobljavanje za sve sljedeće predmete i osposobljavanja:

1. predmete praktične prirode tijekom inicijalnog osposobljavanja;

2. osposobljavanje za lokaciju koje nije osposobljavanje na radnom mjestu;

3. za kontinuirano osposobljavanje.

(b) Imatelji posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu ovlašteni su provoditi i ocjenjivanja za osnovno osposobljavanje prije osposobljavanja na radnom mjestu, kontinuirano osposobljavanje i osposobljavanje za obnovu znanja instruktora za praktično osposobljavanje.

(c) Ako na uređaju za osposobljavanje provodi preliminarno osposobljavanje na radnom mjestu ili ocjenjivanje tijekom preliminarnog osposobljavanja na radnom mjestu, instruktor mora imati ili je morao ranije imati odgovarajuću posebnu ovlast za lokaciju.

(d) Imatelji posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje smiju koristiti privilegije svoje posebne ovlasti samo ako ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

1. imaju najmanje dvije godine iskustva u ovlaštenju koje će podučavati;

2. dokazali su znanje o trenutnim operativnim praksama;

3. vježbali su kompetencije podučavanja koristeći postupke kojima se pruža osposobljavanje.

(e) Kao iznimka od točke (d) podtočke 1., na zahtjev organizacije za osposobljavanje nadležno tijelo može skratiti razdoblje od dvije godine iz točke (d) podtočke 1. na najmanje godinu dana.

1. svako se ovlaštenje smatra odgovarajućim za potrebe osnovnog osposobljavanja;

2. za potrebe osposobljavanja za ovlaštenje, osposobljavanje za specifične i odabrane operativne zadatke može pružati instruktor na uređaju za osposobljavanje koji ima ovlaštenje relevantno za taj specifični i odabrani operativni zadatak.”;

(g) stavak ATCO.C.035 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.035 Zahtjev za izdavanje posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje**

Kandidati za izdavanje posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje moraju ispunjavati oba sljedeća uvjeta:

(a) koristili su privilegije dozvole kontrolora zračnog prometa za bilo koje ovlaštenje najmanje dvije godine. Na zahtjev organizacije za osposobljavanje nadležno tijelo može skratiti to razdoblje na najmanje godinu dana;

(b) tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje je prethodilo podnošenju zahtjeva uspješno su završili tečaj praktičnih kompetencija podučavanja, prošli odgovarajuće ocjenjivanje i dokazali zahtijevanu stručnost, kako je utvrđeno u dijelu ATCO poddijelu D odjeljku 5.”;

(h) stavak ATCO.C.040 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.040 Valjanost posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje**

(a) Posebna ovlast instruktora na uređaju za osposobljavanje valjana je tijekom razdoblja od tri godine.

(b) Posebna ovlast instruktora na uređaju za osposobljavanje može se produljiti nakon završenog tečaja za obnovu znanja o praktičnim kompetencijama podučavanja tijekom njezina razdoblja valjanosti, kao i odgovarajućeg ocjenjivanja. Za instruktore na uređaju za osposobljavanje koji nemaju valjanu posebnu ovlast za lokaciju osigurava se znanje o trenutnim operativnim praksama.

(c) Ako je posebna ovlast instruktora na uređaju za osposobljavanje istekla, može se obnoviti ako je tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje prethodi zahtjevu za obnavljanje imatelj posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje ispunio oba sljedeća zahtjeva:

1. završio je tečaj za obnovu znanja o praktičnim kompetencijama podučavanja;

2. uspješno je prošao odgovarajuće ocjenjivanje.

Za potrebe podtočke 1., ako instruktor na uređaju za osposobljavanje nema valjanu posebnu ovlast za lokaciju, mora se osigurati znanje o trenutnim operativnim praksama.

(d) U slučaju prvog izdavanja i obnavljanja, razdoblje valjanosti posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje počinje najkasnije 30 dana od datuma završetka ocjenjivanja.”;

(i) stavak ATCO.C.045 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.045 Privilegiji ocjenjivača**

(a) Imatelji posebne ovlasti ocjenjivača ovlašteni su provoditi ocjenjivanja:

1. za izdavanje dozvole studenta kontrolora zračnog prometa ili za izdavanje novog ovlaštenja i/ili posebne ovlasti ovlaštenja, prema potrebi;

2. prethodne stručnosti u smislu stavka ATCO.B.001 točke (d), stavka ATCO.B.005 točke (e) i stavka ATCO.B.010 točke (b);

3. studenta kontrolora zračnog prometa za izdavanje posebne ovlasti za lokaciju i posebnih ovlasti ovlaštenja, prema potrebi;

4. kontrolora zračnog prometa za izdavanje posebne ovlasti za lokaciju i posebnih ovlasti ovlaštenja, prema potrebi, te za produljenje ili obnavljanje posebne ovlasti za lokaciju;

5. kandidata instruktora za praktično osposobljavanje ili kandidata ocjenjivača ako je osigurana usklađenost sa zahtjevima iz točke (c) podtočaka 2., 3. i 4.

(b) Imatelji posebne ovlasti ocjenjivača koriste privilegije svoje posebne ovlasti samo ako ispunjavaju oba sljedeća uvjeta:

1. imaju najmanje dvije godine iskustva s ovlaštenjem i posebnom ovlasti ili posebnim ovlastima ovlaštenja koje će ocjenjivati;

2. dokazali su znanje o trenutnim operativnim praksama.

(c) Osim zahtjeva utvrđenih u točki (b), imatelji posebne ovlasti ocjenjivača koriste privilegije posebne ovlasti:

1. za ocjenjivanja koja vode do izdavanja, produljenja ili obnavljanja posebne ovlasti za lokaciju, pod uvjetom da imaju i posebnu ovlast za lokaciju povezanu s ocjenjivanjem i da su koristili privilegije te posebne ovlasti u neposrednom prethodnom razdoblju od najmanje godinu dana;

2. za ocjenjivanje stručnosti kandidata radi izdavanja, produljenja ili obnavljanja posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje, pod uvjetom da su koristili privilegije posebne ovlasti instruktora na uređaju za osposobljavanje ili instruktora osposobljavanja na radnom mjestu najmanje tri godine;

3. za ocjenjivanje stručnosti kandidata radi izdavanja, produljenja ili obnavljanja posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu, pod uvjetom da su koristili privilegije posebne ovlasti instruktora osposobljavanja na radnom mjestu najmanje tri godine;

4. za ocjenjivanje stručnosti kandidata radi izdavanja, produljenja ili obnavljanja posebne ovlasti ocjenjivača, pod uvjetom da su koristili privilegije posebne ovlasti ocjenjivača najmanje tri godine.

(d) Prilikom ocjenjivanja za potrebe izdavanja ili obnavljanja posebne ovlasti za lokaciju i za potrebe osiguranja nadzora na operativnom radnom mjestu, ocjenjivač mora imati i posebnu ovlast instruktora osposobljavanja na radnom mjestu ili mora biti prisutan instruktor osposobljavanja na radnom mjestu koji ima valjanu posebnu ovlast za lokaciju povezanu s ocjenjivanjem.”;

(j) stavak ATCO.C.055 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.055 Zahtjev za izdavanje posebne ovlasti ocjenjivača**

Kandidati za izdavanje posebne ovlasti ocjenjivača moraju ispunjavati oba sljedeća uvjeta:

(a) koristili su privilegije dozvole kontrolora zračnog prometa najmanje dvije godine;

(b) tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje je prethodilo podnošenju zahtjeva uspješno su završili tečaj osposobljavanja ocjenjivača, prošli odgovarajuće ocjenjivanje i dokazali zahtijevanu stručnost, kako je utvrđeno u dijelu ATCO poddijelu D odjeljku 5.”;

(k) stavak ATCO.C.060 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.060 Valjanost posebne ovlasti ocjenjivača**

(a) Posebna ovlast ocjenjivača valjana je tijekom razdoblja od tri godine.

(b) Posebna ovlast ocjenjivača može se produljiti nakon završenog tečaja za obnovu znanja o kompetencijama ocjenjivanja tijekom njezina razdoblja valjanosti, kao i odgovarajućeg ocjenjivanja. Međutim, za ocjenjivače koji nemaju valjanu posebnu ovlast za lokaciju osigurava se znanje o trenutnim operativnim praksama.

(c) Ako je posebna ovlast ocjenjivača istekla, može se obnoviti ako je tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje prethodi zahtjevu za obnavljanje imatelj posebne ovlasti ocjenjivača ispunio oba sljedeća uvjeta:

1. završio je tečaj za obnovu znanja o kompetencijama ocjenjivanja;

2. uspješno je prošao odgovarajuće ocjenjivanje.

Za potrebe podtočke 1., ako ocjenjivač nema valjanu posebnu ovlast za lokaciju, osigurava se znanje o trenutnim operativnim praksama.

(d) U slučaju prvog izdavanja i obnavljanja, razdoblje valjanosti posebne ovlasti ocjenjivača počinje najkasnije 30 dana od datuma završetka ocjenjivanja.”;

(l) stavak ATCO.C.065 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.C.065 Privremeno odobrenje ocjenjivača**

(a) Ako nije moguće ispuniti zahtjev iz stavka ATCO.C.045 točke (d) podtočke 1., nadležno tijelo može imateljima posebne ovlasti ocjenjivača izdane u skladu sa stavkom ATCO.C.055 odobriti izvršavanje ocjenjivanja iz stavka ATCO.C.045 točke (b) podtočaka 3. i 4. kako bi se riješile iznimne situacije ili kako bi se osigurala neovisnost ocjenjivanja, pod uvjetom da imatelj posebne ovlasti ocjenjivača ima i posebnu ovlast za lokaciju s povezanim ovlaštenjem i, ako je primjenjivo, posebnom ovlasti ovlaštenja, relevantnu za ocjenjivanje za prethodno razdoblje od najmanje godinu dana.

(b) Kako bi se riješile iznimne situacije, privremeno odobrenje ocjenjivača ograničava se na nužno ocjenjivanje i ne smije vrijediti dulje od godinu dana ili dulje od isteka valjanosti posebne ovlasti ocjenjivača izdane u skladu sa stavkom ATCO.C.055, ovisno o tome što nastupi ranije.

(c) Kako bi se osigurala neovisnost ocjenjivanja, iz već ponovljenih razloga valjanost privremenog odobrenja ocjenjivača određuje nadležno tijelo, ali ona ne smije premašiti valjanost posebne ovlasti ocjenjivača izdane u skladu sa stavkom ATCO.C.055.

(d) Iz razloga iz točaka (b) i (c) nadležno tijelo može dodijeliti privremeno odobrenje ocjenjivača na temelju sigurnosne analize koju predoči pružatelj operativnih usluga u zračnom prometu.”;

4. poddio D mijenja se kako slijedi:

(a) stavak ATCO.D.001 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.001 Ciljevi osposobljavanja kontrolora zračnog prometa**

Osposobljavanje kontrolora zračnog prometa obuhvaća sve teorijske tečajeve, praktične vježbe, uključujući osposobljavanje na simulacijskim uređajima i osposobljavanje na radnom mjestu, namijenjene stjecanju i održavanju kompetencija potrebnih za pružanje sigurnih, urednih i brzih usluga kontrole zračnog prometa.”;

(b) umeće se stavak ATCO.D.003:

„**ATCO.D.003 Načela osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija**

(a) Organizacije za osposobljavanje pri izradi planova i tečajeva za sve vrste osposobljavanja slijede načela osposobljavanja i ocjenjivanja koja se temelje na kompetencijama.

(b) Pri izradi planova i tečajeva osposobljavanja organizacije za osposobljavanje osiguravaju sve sljedeće uvjete:

(1) da postoji izričita veza između zahtijevane izvedbe i kompetencija koje treba podučavati i ocjenjivati;

(2) da postoji postupak kojim se osigurava dosljednost između instruktora i ocjenjivača koji ocjenjuju istu izvedbu primjenom istog prilagođenog modela kompetencija;

(3) da se ocjena kompetencija temelji na višestrukim opažanjima u više konteksta, što se potvrđuje u izvješću o ocjenjivanju.

(c) Da bi se smatrao kompetentnim, pojedinac mora dokazati integriranu izvedbu svih kompetencija utvrđenih u relevantnom prilagođenom modelu kompetencija.”;

(c) u stavku ATCO.D.005 točki (a) podtočka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. inicijalnog osposobljavanja, koje vodi do izdavanja dozvole studenta kontrolora zračnog prometa ili izdavanja dodatnog ovlaštenja i, ako je primjenjivo, posebne ovlasti ovlaštenja koje pruža:

i. ‚osnovno osposobljavanje': teorijsko i praktično osposobljavanje osmišljeno za prijenos temeljnog znanja i kompetencija povezanih s osnovnim operativnim postupcima i pripremu studenta na osposobljavanje za ovlaštenje;

ii. ‚osposobljavanje za ovlaštenje': teorijsko i praktično osposobljavanje osmišljeno za prijenos znanja i kompetencija povezanih s određenim ovlaštenjem i, ako je primjenjivo, s posebnom ovlasti ovlaštenja;";

(d) stavak ATCO.D.010 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.010 Sastav inicijalnog osposobljavanja**

(a) Inicijalno osposobljavanje, predviđeno za kandidata za dozvolu studenta kontrolora zračnog prometa ili za izdavanje dodatnog ovlaštenja i/ili, ako je primjenjivo, posebne ovlasti ovlaštenja, sastoji se od osnovnog osposobljavanja i osposobljavanja za ovlaštenje.

1. Osnovno osposobljavanje mora sadržavati sve sljedeće predmete:

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

2. Osposobljavanje za ovlaštenje obuhvaća sve predmete za barem jedno od sljedećih ovlaštenja:

i. Ovlaštenje aerodromska kontrola (ADC)

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

9. PREDMET: NEUOBIČAJENE SITUACIJE I SITUACIJE U SLUČAJU OPASNOSTI

10. PREDMET: AERODROMI

ii. Ovlaštenje prilazna proceduralna kontrola (APP)

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

9. PREDMET: NEUOBIČAJENE SITUACIJE I SITUACIJE U SLUČAJU OPASNOSTI

10. PREDMET: AERODROMI

iii. Ovlaštenje oblasna proceduralna kontrola (ACP)

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

9. PREDMET: NEUOBIČAJENE SITUACIJE I SITUACIJE U SLUČAJU OPASNOSTI

iv. Ovlaštenje prilazna nadzorna kontrola (APS)

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

9. PREDMET: NEUOBIČAJENE SITUACIJE I SITUACIJE U SLUČAJU OPASNOSTI

10. PREDMET: AERODROMI

v. Ovlaštenje oblasna nadzorna kontrola (ACS)

1. PREDMET: ZRAKOPLOVNO PRAVO

2. PREDMET: UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM

3. PREDMET: METEOROLOGIJA

4. PREDMET: NAVIGACIJA

5. PREDMET: ZRAKOPLOVI

6. PREDMET: LJUDSKI ČIMBENICI

7. PREDMET: OPREMA I SUSTAVI

8. PREDMET: PROFESIONALNO OKRUŽENJE

9. PREDMET: NEUOBIČAJENE SITUACIJE I SITUACIJE U SLUČAJU OPASNOSTI

(b) Osposobljavanje predviđeno za stjecanje dodatnog ovlaštenja sastoji se od predmeta primjenjivih na najmanje jedno od ovlaštenja iz točke (a) podtočke 2.

(c) Osposobljavanje predviđeno za ponovnu aktivaciju ovlaštenja nakon neuspjeha u procjeni prethodne stručnosti u skladu sa stavkom ATCO.B.010 točkom (b) prilagođava se prema rezultatu tog ocjenjivanja.

(d) Osposobljavanje predviđeno za posebnu ovlast ovlaštenja sastoji se od predmeta, tema i podtema koje je pripremila organizacija za osposobljavanje i koji su odobreni kao dio tečaja osposobljavanja.

(e) Osnovno osposobljavanje i osposobljavanje za ovlaštenje mogu se dopuniti predmetima, temama i podtemama koji su dodatni ili specifični za okruženje funkcionalnog bloka zračnog prostora (FAB) ili za nacionalno okruženje.";

(e) u stavku ATCO.D.015 točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) postupke ispitivanja i ocjenjivanja u skladu sa stavcima ATCO.D.025 i ATCO.D.035";

(f) stavak ATCO.D.025 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.025 Ispitivanje i ocjenjivanje osnovnog osposobljavanja**

(a) Tečajevi za osnovno osposobljavanje uključuju ispitivanje teorijskog znanja u predmetima navedenima u stavku ATCO.D.010 točki (a) podtočki 1. i ocjenjivanje.

(b) Prolazna ocjena na ispitivanju teorijskog znanja daje se kandidatu koji ostvari najmanje 75 % ukupnog broja bodova na tom ispitivanju.

(c) Ocjenjuju se barem sljedeće kompetencije:

(1) pregled situacije: razumijevanje trenutne operativne situacije i predviđanje budućih događaja;

(2) upravljanje prometom i kapacitetima: održavanje sigurnog i urednog protoka prometa;

(3) razdvajanje i rješavanje sukoba: reagiranje na eventualne prometne sukobe i održavanje razdvajanja;

(4) komunikacija: djelotvorno komuniciranje;

(5) koordinacija: koordiniranje osoblja na operativnim položajima s drugim pogođenim dionicima;

(6) upravljanje svojim ponašanjem i radom: dokazivanje osobnih značajki kojima se poboljšava učinkovitost;

(7) timski rad: aktivna suradnja na postizanju zajedničkog cilja.

(d) Ocjenjivanje se provodi na uređaju za osposobljavanje za izdvojene zadatke ili na simulatoru.

(e) Prolazna ocjena na ocjenjivanju dodjeljuje se kandidatu koji dosljedno pokazuje kompetencije utvrđene u točki (c).";

(g) stavak ATCO.D.030. se briše;

(h) stavak ATCO.D.035 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.035 Ispitivanje i ocjenjivanje osposobljavanja za ovlaštenje**

(a) Tečajevi za osposobljavanje za ovlaštenje uključuju ispitivanje teorijskog znanja u predmetima navedenima u stavku ATCO.D.010 točki (a) podtočki 2. za najmanje jedno ovlaštenje i ocjenjivanje.

(b) Prolazna ocjena na ispitivanju teorijskog znanja daje se kandidatu koji ostvari najmanje 75 % ukupnog broja bodova na tom ispitivanju.

(c) Ocjenjuju se barem sljedeće kompetencije:

(1) pregled situacije: razumijevanje trenutne operativne situacije i predviđanje budućih događaja;

(2) upravljanje prometom i kapacitetima: osiguravanje sigurnog, urednog i učinkovitog protoka prometa kao i bitnih informacija o okolini i potencijalno opasnim situacijama;

(3) razdvajanje i rješavanje sukoba: upravljanje eventualnim prometnim sukobima i održavanje razdvajanja;

(4) komunikacija: djelotvorno komuniciranje u svim operativnim situacijama;

(5) koordinacija: koordiniranje osoblja na operativnim položajima s drugim pogođenim dionicima;

(6) upravljanje nerutinskim situacijama: otkrivanje i reagiranje na neuobičajene ili hitne situacije koje utječu na operacije;

(7) rješavanje problema i donošenje odluka: pronalaženje i provedba rješenja za utvrđene prijetnje i povezana neželjena stanja;

(8) upravljanje svojim ponašanjem i radom: primjena osobnih značajki kojima se poboljšava učinkovitost i kontinuirano aktivno sudjelovanje u samostalnom učenju i razvoju;

(9) upravljanje radnim opterećenjem; korištenje dostupnih resursa za učinkovito i pravodobno određivanje prioriteta i obavljanje zadaća;

(10) timski rad: aktivna suradnja na postizanju zajedničkog cilja.

(d) Ocjenjivanja se vrše na simulatoru.

(e) Prolazna ocjena na ocjenjivanju dodjeljuje se kandidatu koji dosljedno pokazuje kompetencije utvrđene u točki (c) u skladu sa standardima kompetencija i specifičnim uvjetima za predmetno ovlaštenje.”;

(i) stavak ATCO.D.040. se briše;

(j) umeće se stavak ATCO.D.043:

„**ATCO.D.043 Načela osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija za osposobljavanje za lokaciju**

Pri izradi planova osposobljavanja i tečajeva za osposobljavanje za lokaciju, organizacije za osposobljavanje, uz zahtjeve iz stavka ATCO.D.003, moraju osigurati:

(a) jasnu definiciju relevantnih kompetencija;

(b) formulaciju kompetencija na način kojim se osigurava da se mogu dosljedno podučavati, promatrati i ocjenjivati u širokom rasponu radnih okruženja;

(c) jasne izvedbene kriterije za ocjenjivanje stručnosti.”;

(k) u stavku ATCO.D.055 točki (b) podtočka 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. postupak za provođenje tečaja za posebnu ovlast za lokaciju;”;

(l) u stavku ATCO.D.060 podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Nastavni plan za posebnu ovlast za lokaciju utvrđuje se u skladu sa stavkom ATCO.D.045 točkom (c), a zahtijevani izvedbeni kriteriji u skladu sa stavkom ATCO.D.043 točkom (c) i provode se u skladu s planom osposobljavanja za lokaciju.”;

(m) stavak ATCO.D.070 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.070 Ocjenjivanje tijekom tečajeva za posebnu ovlast za lokaciju**

(a) Ocjenjivanje se provodi u operativnom okruženju u uobičajenim operativnim uvjetima najmanje jednom na kraju osposobljavanja na radnom mjestu.

(b) Kada tečaj za posebnu ovlast za lokaciju sadrži preliminarnu fazu osposobljavanja na radnom mjestu, kompetencije kandidata ocjenjuju se na uređaju za osposobljavanje barem na kraju te faze.

(c) Neovisno o točki (a), tečajevi na uređajima za osposobljavanje i razgovori mogu biti dopuna ocjenjivanju kako bi se dokazala primjena postupaka osposobljavanja koji se nisu koristili u operativnom okruženju tijekom ocjenjivanja.”;

(n) stavak ATCO.D.075 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.075 Kontinuirano osposobljavanje**

Kontinuirano se osposobljavanje sastoji od tečajeva za obnovu znanja i, prema potrebi, tečajeva osposobljavanja za konverziju te se provodi u skladu sa zahtjevima sadržanim u shemi stručnosti za lokaciju iz stavka ATCO.B.025.”

(o) stavak ATCO.D.080 mijenja se kako slijedi:

(a) točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) Osposobljavanje za obnovu znanja osmišljeno je kao provjera, dodatno utvrđivanje ili proširivanje postojećih znanja i kompetencija kontrolora zračnog prometa koji su potrebni kako bi se osigurao siguran, uredan i brz tok zračnog prometa te sadržava najmanje:

1. osposobljavanje u vezi sa standardnim praksama i postupcima, uz odgovarajuću frazeologiju i djelotvornu komunikaciju;

2. osposobljavanje u vezi s neuobičajenim situacijama i situacijama u slučaju opasnosti, uz odgovarajuću frazeologiju i djelotvornu komunikaciju; i

3. osposobljavanje u vezi s ljudskim čimbenicima.

(c) Utvrđuje se nastavni plan za tečajeve za obnovu znanja, a ako se tim tečajevima obnavljaju posebne kompetencije kontrolora zračnog prometa, odabiru se odgovarajuća vidljiva ponašanja iz prilagođenog modela kompetencija.”;

(b) dodaje se točka (d):

„(d) Osposobljavanje za obnovu znanja uključuje ispite ili ocjenjivanja primjenom postupaka opisanih u shemi stručnosti za lokaciju.”;

(p) stavak ATCO.D.085 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.085 Osposobljavanje za konverziju**

(a) Tečaj ili tečajeve osposobljavanja za konverziju pripremaju i provode organizacije za osposobljavanje, a odobrava nadležno tijelo.

(b) Tečajevi osposobljavanja za konverziju osmišljeni su za pružanje znanja i vještina koji odgovaraju promjeni u operativnom okruženju te ih provode organizacije za osposobljavanje kad se sigurnosnom procjenom promjene utvrdi da postoji potreba za takvim osposobljavanjem.

(c) Tečajevi osposobljavanja za konverziju uključuju utvrđivanje:

1. i odgovarajuće metode osposobljavanja i trajanje tečaja, vodeći računa o prirodi i opsegu promjene;

2. i metode ispitivanja ili ocjenjivanja osposobljavanja za konverziju.

(d) Ako promjena funkcionalnog sustava dovede do uvođenja posebne ovlasti za lokaciju, potrebno je ocjenjivanje kako bi se omogućilo izdavanje nove posebne ovlasti za lokaciju.

(e) Osposobljavanje za konverziju provodi se prije nego što kontrolori zračnog prometa počnu s korištenjem privilegija svojih dozvola u promijenjenom operativnom okruženju.”;

(q) umeće se stavak ATCO.D.087:

„**ATCO.D.087 Načela osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija za instruktore za praktično osposobljavanje i ocjenjivače**

(a) Osposobljavanjem instruktora za praktično osposobljavanje i ocjenjivača u okruženju koje se temelji na kompetencijama osigurava se:

(1) da u potpunosti razumiju načela osposobljavanja i ocjenjivanja na temelju kompetencija;

(2) da steknu detaljno znanje o prilagođenom modelu kompetencija i o postupcima ocjenjivanja stručnosti.

(b) U okruženju koje se temelji na kompetencijama instruktor za praktično osposobljavanje mora:

(1) podučavati na temelju plana osposobljavanja i povezanih materijala za obuku;

(2) razumjeti zasluge kandidata i pružati pravodobne i kontinuirane povratne informacije o njegovu radu;

(3) koristiti prilagođeni model kompetencija kako bi se utvrdili glavni uzroci poteškoća u kandidatovu radu;

(4) prepoznati probleme povezane s podučavanjem i utvrditi nedostatke u kognitivnim procesima;

(5) rješavati probleme u ponašanju pozitivnim i profesionalnim pristupom.

(c) U okruženju koje se temelji na kompetencijama ocjenjivač mora:

(1) prikupljati dokaze o kompetentnom radu praktičnim opažanjima (i svim povezanim razgovorima);

(2) analizirati sve dokaze radi utvrđivanja dokazuje li kandidatov rad da je stekao ili održao kompetencije navedene u prilagođenom modelu kompetencija;

(3) moći ocijeniti integriranu izvedbu, a ujedno i izvedbu zasebnih kompetencija;

(4) provoditi ocjenjivanje prikupljanjem dokaza o stručnoj izvedbi;

(5) izvješćivati kandidate na način koji će im pomoći u njihovu napretku.”;

(r) stavak ATCO.D.090 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.090 Osposobljavanje instruktora za praktično osposobljavanje**

(a) Osposobljavanje instruktora za praktično osposobljavanje pripremaju i provode organizacije za osposobljavanje. Ono mora obuhvaćati:

1. tečaj praktičnih kompetencija osposobljavanja za instruktora osposobljavanja na radnom mjestu ili instruktora na uređaju za osposobljavanje;

2. tečaj za obnovu znanja o praktičnim kompetencijama podučavanja;

3. metode ili metodu za ocjenjivanje stručnosti instruktora za praktično osposobljavanje.

(b) Tečajeve osposobljavanja i metode ocjenjivanja iz točke (a) odobrava nadležno tijelo.”;

(s) stavak ATCO.D.095 zamjenjuje se sljedećim:

„**ATCO.D.095 Osposobljavanje ocjenjivača**

(a) Osposobljavanje ocjenjivača pripremaju i provode organizacije za osposobljavanje. Ono mora obuhvaćati:

1. tečaj osposobljavanja ocjenjivača;
2. tečaj za obnovu znanja o kompetencijama ocjenjivanja;
3. metodu ili metode za ocjenjivanje stručnosti ocjenjivača.

(b) Tečajeve osposobljavanja i metodu ocjenjivanja iz točke (a) odobrava nadležno tijelo.”.

PRILOG II.

Prilog II. (dio ATCO.AR) Uredbi (EU) 2015/340 mijenja se kako slijedi:

1. u poddijelu A stavku ATCO.AR.A.010 umeće se točka (ca):

„(ca) izdavanje, produljenje i obnavljanje odobrenja instruktora na uređaju za osposobljavanje u skladu sa stavkom ATCO.C.005 točkama (b) i (c)”;

2. u poddijelu D stavku ATCO.AR.D.001 točki (a) umeće se podtočka točka 1.a:

„1.a izdavanje, produljenje i obnavljanje odobrenja instruktora na uređaju za osposobljavanje u skladu sa stavkom ATCO.C.005 točkama (b) i (c)”;

3. u poddijelu D stavku ATCO.AR.D.005 točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) U slučaju privremenog oduzimanja ili oduzimanja dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlasti nadležno tijelo pismeno obavješćuje imatelja dozvole i relevantnog pružatelja operativnih usluga u zračnom prometu o toj odluci te obavješćuje imatelja dozvole o njegovu pravu na žalbu u skladu s postupcima utvrđenima u stavku ATCO.AR.A.010.”.

PRILOG III.

Prilog III. (dio ATCO.OR) Uredbi Komisije (EU) 2015/340 mijenja se kako slijedi:

1. u poddijelu B stavku ATCO.OR.B.001 podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) U zahtjevu za izdavanje certifikata organizacije za osposobljavanje mora biti navedeno sljedeće:

1. ime i adresa podnositelja zahtjeva;

2. adrese mjesta poslovanja (uključujući, prema potrebi, popis nadležnih kontrola zračnog prometa) ako se razlikuju od adrese podnositelja zahtjeva iz podtočke 1.;

3. imena, dužnosti i kvalifikacije:

i. odgovornog rukovoditelja;

ii. voditelja organizacije za osposobljavanje, ako se razlikuje od podpodtočke i.;

3.a podaci za kontakt osobe/osoba koje je organizacija za osposobljavanje imenovala kao kontaktne osobe za komunikaciju s nadležnim tijelom;

4. datum predviđenog početka aktivnosti ili promjene;

5. popis vrsta osposobljavanja koje se namjeravaju pružati i najmanje po jedan tečaj osposobljavanja za svaku vrstu osposobljavanja koju se namjerava pružati;

5.a opis prostora i opreme;

6. izjava o usklađenosti s primjenjivim zahtjevima koju potpisuje odgovorni rukovoditelj i u kojoj se navodi da je organizacija za osposobljavanje stalno usklađena sa zahtjevima;

7. postupci sustava za upravljanje; i

8. datum podnošenja zahtjeva.”;

2. u poddijelu B stavku ATCO.OR.B.015 uvodna rečenica točke (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Za sljedeće promjene potrebno je prethodno odobrenje prije njihove provedbe, osim ako su prijavljene i njima se upravlja u skladu s postupkom koji je odobrilo nadležno tijelo kako je utvrđeno u stavku ATCO.AR.E.010 točki (c).”;

3. u poddijelu C stavku ATCO.OR.C.015 točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Organizacija za osposobljavanje osigurava da su uređaji za osposobljavanje u skladu s primjenjivim specifikacijama i zahtjevima koji odgovaraju vrsti osposobljavanja koje se pruža u vezi s ovlaštenjem i posebnom ovlasti te da ih je odobrilo nadležno tijelo.”;

4. u poddijelu D stavku ATCO.OR.D.001 točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) metode ocjenjivanja i ispitivanja.”.